

De Danske Bilimportører
Rådhuspladsen 16
1550 København V
Att.: Direktør Gunni Mikkelsen

Dato: 20. oktober 2020

Sag: FO-20/09994-3

Sagsbehandler: /mrh

Direkte tlf.: +45 41 71 51 87

Forespørgsel om markedsføring af leasingaftaler og af virksomheder, der udbyder leasingaftaler, i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere

FORBRUGEROMBUDSMANDEN

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Ved e-mail af 28. august 2020 har De Danske Bilimportører anmodet Forbrugerombudsmanden om at vurdere forskellige fortolkningsspørgsmål vedrørende markedsføringslovens §§ 11 a og 11 b, som trådte i kraft den 1. juli 2020.

Tlf. 41 71 51 51

CVR-nr. 10 29 48 19

EAN-nr. 5798000018006

Forbrugerombudsmanden kan på anmodning fra en erhvervsdrivende afgive udtalelse om sin vurdering af lovligheden af påtænkte markedsføringsforanstaltninger, medmindre en stillingtagen giver anledning til særlig tvivl, eller der i øvrigt foreligger særlige omstændigheder. Det følger af markedsføringslovens § 30.

forbrugerombudsmanden@
forbrugerombudsmanden.dk

www.forbrugerombudsmanden.dk

ERHVERVSMINISTERIET

Derimod har Forbrugerombudsmanden ikke ressourcer til at afgive udtalelser, der har karakter af juridiske responsa eller lignende, som skal afklare generelle fortolkningsspørgsmål vedrørende forskellige lovbestemmelser. Her må den erhvervsdrivende i stedet rette henvendelse til en advokat.

Medlem af International Consumer
Protection & Enforcement Network
(ICPEN)

www.icpen.org

Da begreberne operationel leasing og finansiel leasing ikke er definerede begreber, har Forbrugerombudsmanden ikke inddraget disse begreber i sin besvarelse af De Danske Bilimportørers forespørgsel, men vurderet hvornår der lovligt kan ske markedsføring af leasingaftaler og af virksomheder, der udbyder leasingaftaler, hvorved spørgsmålene 2 til 6 i henvendelsen fra De Danske Bilimportører i vidt omfang besvares.

Markedsføring af leasingaftaler, der *ikke er forbrugerkreditaftaler* og markedsføring af virksomheder, der *ikke udbyder forbrugerkreditaftaler*, er ikke omfattet af forbuddet i markedsføringslovens § 11 b, stk. 1.

Markedsføring af leasingaftaler, *der er kreditkøb*, er omfattet af undtagelsen i § 11 b, stk. 3, hvorefter forbuddet i § 11 b, stk. 1, ikke finder anvendelse. Det samme gælder markedsføring af virksomheder, der udbyder sådanne leasingaftaler og ikke udbyder andre forbrugerkreditaftaler end kreditkøb.

Markedsføring af virksomheder, der udover leasingaftaler også udbyder *forbrugerkreditaftaler uafhængigt af køb af en specifik vare eller tjenesteydelse*, er derimod omfattet af forbuddet i § 11 b, stk. 1, medmindre fx visningen eller omtalen af virksomhedens navn, logo eller andre kendetegn sker i markedsføring af en leasingaftale/forbrugerkreditaftale, der er kreditkøb, jf. undtagelsen i § 11 b, stk. 3.

De Danske Bilimportørers henvendelse

De Danske Bilimportører har i henvendelsen til Forbrugerombudsmanden stillet følgende seks spørgsmål vedrørende fortolkningen af markedsføringslovens §§ 11 a og 11 b:

1. Er § 11b i strid med direktiv 2005/29/EF om urimelig handelspraksis ("Direktivet")?
2. Er forbuddet i § 11b begrænset til alene at gælde forbrugslånsvirksomheder, der udbyder forbrugerkreditaftaler med kontant udbetaling?
3. Er markedsføring af en operationel leasingaftale omfattet af forbuddet i § 11b, stk. 1, hvis (1) en bilforhandler, på vegne af forbrugslånsvirksomheden, markedsfører og formidler leasingaftalen, OG (2) kun leasingaftalen markedsføres direkte, idet markedsføring af forbrugslånsvirksomheden er begrænset til pligtmæssige oplysningskrav, fx "leasing udbydes via Forbrugslånsvirksomhed A" – uden forbrugslånsvirksomheden på anden måde brandes, fx ved visning af logo.
4. Anses en finansiell leasingaftale, hvor der er fastsat en pligt til at købe aftalegenstanden efter leasingperiodens udløb, enten i selve aftalen eller i en separat aftale, for markedsføring af en kreditaftale omfattet af §11a, stk. 1, hhv. § 11b, stk. 1.

Hvis ja, anses det for et kreditkøb omfattet af undtagelsen i § 11b, stk. 3.

5. Er markedsføring af en finansiell leasingaftale omfattet af forbuddet i § 11b, stk. 1, hvis (1) en bilforhandler, på vegne af forbrugslånsvirksomheden, markedsfører og formidler leasingaftalen, OG (2) kun leasingaftalen markedsføres direkte, idet markedsføring af forbrugslånsvirksomheden er begrænset til pligtmæssige oplysningskrav, fx "leasing udbydes via Forbrugslånsvirksomhed A" – uden forbrugslånsvirksomheden på anden måde brandes, fx ved visning af logo.

6. Er det korrekt forstået, at § 11b, stk. 3, alene omfatter finansieringskøb af en specifik vare eller tjenesteydelse, selvom dette ikke fremgår direkte af ordlyden, jf. modsætningsvis § 11a, stk. 3, nr. 3.

Hvis ikke, hvilke tilfælde er der så tænkt på?"

De Danske Bilimportører har sammen med henvendelsen vedlagt en kopi af Radio- og tv-nævnets afgørelse af 23. august 2007, hvor nævnet vurderede, at en tv-reklame fra Mercuri Urval A/S angående et stillingsopslag hos Skandinavisk Tobakskompagni ikke var i strid med forbuddet mod reklame for tobaksprodukter og for varer der fortrinsvis benyttes til tobaksrygning i reklamebekendtgørelsens § 16.

Lovgrundlaget

Markedsføringslovens § 11 b¹ forbyder markedsføring af visse forbrugslånsvirksomheder og forbrugerkreditaftaler i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere:

”§ 11 b. Enhver markedsføring af forbrugslånsvirksomheder og kreditaftaler til forbrugere i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere er forbudt, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse ved markedsføring af boligkreditaftaler.

Stk. 3. Stk. 1 finder ikke anvendelse ved markedsføring af forbrugslånsvirksomheder og kreditaftaler til forbrugere i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere, hvis kredit udbydes med henblik på køb af en vare eller tjenesteydelse, hvorefter køberen efter aftale med sælgeren har fået henstand med betaling af købesummen eller en del af denne eller købesummen helt eller delvis dækkes ved lån indrømmet køberen af en tredjemand på grundlag af en aftale herom mellem denne og sælgeren.”

Af lovforarbejderne² til bestemmelsen fremgår blandt andet:

”Forbuddet vil som udgangspunkt gælde enhver markedsføring af forbrugslånsvirksomheder og af forbrugerkreditaftaler. Det betyder, at enhver handling foretaget i erhvervsøjemed, der har til formål at fremme afsætningen af forbrugerkreditaftaler eller forbrugslånsvirksomhedens forretning i øvrigt, er omfattet af forbuddet. Forbuddet vil indebære, at forbrugslånsvirksomheden hverken må markedsføre forbrugslånsvirksomheden, herunder f.eks. navn, logo eller andre kendetegn, der identificerer forbrugslånsvirksomheden, eller forbrugerkreditaftaler uanset årlig omkostning i procent, hvis markedsføring sker i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere.

¹ Lov nr. 801 af 9. juni 2020 om ændring af lov om forbrugslånsvirksomheder, lov om markedsføring og lov om finansiel virksomhed.

² Forslag til lov om ændring af lov om forbrugslånsvirksomheder, lov om markedsføring og lov om finansiel virksomhed, fremsat den 26. marts 2020 af erhvervsministeren (Simon Kollerup) (2019/1 LSF 149).

Ved forbrugslånsvirksomhed forstås i overensstemmelse med § 2, nr. 1, i lov om forbrugslånsvirksomheder en virksomhed, der udbyder kreditaftaler til forbrugere, jf. lovens § 1, stk. 1. Lovens § 1, stk. 1, vedrører kreditaftaler, der ydes helt eller delvis med henblik på erhvervelse af varer eller tjenesteydelser hos en anden virksomhed, kreditaftaler, der ydes uafhængigt af et køb af en vare eller tjenesteydelse, eller kreditaftaler, der udgør et selvstændigt forretningsområde i virksomheden, og hvor kreditten ydes med henblik på erhvervelse af varer eller tjenesteydelser hos virksomheden.

En kreditaftale er defineret i § 2, nr. 3, i lov om forbrugslånsvirksomheder, som en aftale, hvorved en virksomhed yder eller giver tilsagn om at yde en forbrugerkredit i form af henstand med betalingen, lån eller anden tilsvarende form for finansiel ordning, bortset fra aftaler om løbende levering af tjenesteydelser eller varer af samme art, hvor forbrugeren betaler for ydelserne eller varerne i rater, så længe de leveres. Begrebet kreditaftaler omfatter både kreditaftaler med fast løbetid og kreditaftaler med variabel løbetid, f.eks. kassekreditter. [...]

Både fysiske og juridiske personer, herunder kreditgivere og kreditformidlere, som defineret i lov om kreditaftaler, er omfattet af forbuddet. Således vil eksempelvis influenter og låneplatforme være omfattet, og en forbrugslånsvirksomhed vil f.eks. ikke lovligt kunne indgå aftale med en influent om at markedsføre forbrugslånsvirksomheden eller forbrugerkreditaftaler til forbrugere på forbrugslånsvirksomhedens vegne.

Forbuddet vil gælde alle steder, uanset hvilket medie markedsføringen finder sted. Til eksempel må markedsføring hverken ske online, herunder på internettet, sociale medier eller applikationer, i tv eller radio, on-demand, i trykte medier, på skilte eller digitale skærme i det offentlige rum, på eller i offentlige transportmidler, i forretningsvinduer eller på private husgavle og lignende.

Det afgørende for, om forbuddet vil finde anvendelse er, at markedsføringen af forbrugslånsvirksomheden eller forbrugerkreditaftaler sker i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere. Dette vil bero på en konkret vurdering. [...]

Det påhviler den enkelte forbrugslånsvirksomhed selv at sikre sig, at der ikke købes reklametid eller sker anden markedsføring i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere.

Markedsføringsforbuddet foreslås indført for at begrænse den intensive markedsføring af forbrugerkreditaftaler med høje omkostninger, som i dag finder sted. Særligt i forbindelse med sportsprogrammer ses markedsføring af forbrugerkreditaftaler eller forbrugslånsvirksomheder ofte i forbindelse med markedsføring af spil og spiludbydere. Forbuddet skal understøtte, at færre forbrugere bliver eksponeret for og optager forbrugerkreditaftaler med høje omkostninger til brug for spil med risiko for at blive fanget i en gældsspiral. [...]

Ansvarssubjektet for overtrædelse af § 11 b, stk. 1, er de fysiske og juridiske personer, herunder kreditgivere og kreditformidlere, der markedsfører en forbrugslånsvirksomhed eller kreditaftaler til forbrugere i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere, når kreditaftalen ikke er en boligkreditaftale eller finansieringskøb.

Gerningsindholdet består i markedsføring af en forbrugslånsvirksomhed eller kreditaftaler til forbrugere i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere, når kreditaftalen ikke er en boligkreditaftale eller finansieringskøb. [...]

Det foreslås i § 11 b, stk. 3, at stk. 1 ikke finder anvendelse ved markedsføring af forbrugslånsvirksomheder og kreditaftaler til forbrugere i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere, hvis kredit udbydes med henblik på køb af en vare eller tjenesteydelse, hvorefter køberen efter aftale med sælgeren har fået henstand med betaling af købesummen eller en del af denne, eller købesummen helt eller delvis dækkes ved lån indrømmet køberen af en tredjemand på grundlag af en aftale herom mellem denne og sælgeren.

Forslaget vil medføre, at der gerne må ske markedsføring af finansieringskøb af en vare eller tjenesteydelse i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere. Derved begrænses forbuddet i § 11 b, stk. 1, til markedsføring af forbrugerkreditaftaler med kontant udbetaling og virksomheder, der udbyder forbrugerkreditaftaler med kontant udbetaling.

Undtagelsen foreslås indført, da finansieringskøb af en vare eller tjenesteydelse ikke i samme grad som forbrugerkreditaftaler med kontant udbetaling vurderes at kunne fremme ludomani ved markedsføring i forbindelse med markedsføring af spil og spiludbydere.”

Forbrugerombudsmandens vurdering

Efter ordlyden af bestemmelsen i markedsføringslovens § 11 b, stk. 1, er enhver form for markedsføring af forbrugslånsvirksomheder og kreditaftaler til forbrugere i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere forbudt.

Det fremgår imidlertid af undtagelsen i § 11 b, stk. 3, at forbuddet i stk. 1 ikke finder anvendelse ved markedsføring af forbrugslånsvirksomheder og forbrugerkreditaftaler i forbindelse med markedsføring af spil eller spiludbydere, hvis kreditten udbydes som kreditkøb.

Efter Forbrugerombudsmandens opfattelse omfatter undtagelsen i § 11, stk. 3, alene kredit der udbydes med henblik på køb af en *specifik* vare eller tjenesteydelse. Forbrugerombudsmanden lægger vægt på ordlyden af stk. 3, hvorefter kreditten helt eller delvis skal dække ”købesummen”, og på formålet med forbuddet i stk. 1.

Begreberne ”forbrugslånsvirksomhed” og ”kreditaftaler til forbrugere” skal ifølge lovforarbejderne til bestemmelsen i markedsføringslovens § 11 b, stk. 1, forstås i henhold til definitionerne i § 2, nr. 1, og § 2, nr. 3, i lov om forbrugslånsvirksomheder.

Leasingaftaler til forbrugere, hvor der ikke ydes eller gives tilsagn om at yde en kredit i form af henstand med betalingen, lån eller anden tilsvarende form for finansiel ordning, er ikke forbrugerkreditaftaler, og virksomheder, der ikke udbyder forbrugerkreditaftaler, er ikke forbrugslånsvirksomheder. Forbuddet i markedsføringslovens § 11 b, stk. 1, finder derfor ikke anvendelse.

Indebærer en leasingaftale, at forbrugeren ydes eller gives tilsagn om en kredit med henblik på køb af en specifik vare eller tjenesteydelse – enten ved at køberen/forbrugeren efter aftale med sælgeren får henstand med betaling af købesummen eller en del af denne, eller ved at købesummen helt eller delvist dækkes ved lån indrømmet køberen af en tredjemand på grundlag af en aftale herom mellem denne og sælgeren – er det en forbrugerkreditaftale, som dog er omfattet af undtagelsen i § 11 b, stk. 3, hvorfor forbuddet i stk. 1 ikke finder anvendelse. Det samme gælder markedsføring af virksomheder, der udbyder sådanne leasingaftaler og ikke udbyder andre forbrugerkreditaftaler end kreditkøb.

Markedsføring af forbrugslånsvirksomheder, der udover leasingaftaler også udbyder forbrugerkreditaftaler *uafhængigt af køb af en specifik vare eller tjenesteydelse*, er derimod omfattet af forbuddet i § 11 b, stk. 1, medmindre fx visningen eller omtalen af virksomhedens navn, logo eller andre kendetegn sker i markedsføring af en leasingaftale/forbrugerkreditaftale, der opfylder betingelserne for at være undtaget efter stk. 3.

Forbrugerombudsmanden lægger i den forbindelse vægt på, at det fremgår af lovforarbejderne til § 11 b, stk. 1, at enhver handling foretaget i erhvervsøjemed, der har til formål at fremme afsætningen af forbrugerkreditaftaler *eller forbrugslånsvirksomhedens forretning i øvrigt*, er omfattet af forbuddet, og at stk. 3 ifølge forarbejderne begrænser forbuddet i stk. 1 til at omfatte markedsføring af forbrugerkreditaftaler med kontant udbetaling og virksomheder, der udbyder forbrugerkreditaftaler med kontant udbetaling.

Afsluttende bemærkninger

Forbrugerombudsmanden vil ved behandlingen af en eventuel sag om markedsføring af forbrugslånsvirksomheder anse det for en skærpende omstændighed, hvis der er iværksat markedsføringstiltag, som Forbrugerombudsmanden har vurderet vil være i strid med markedsføringsloven.

Det er i sidste ende domstolene, der afgør, om et tiltag er i strid med markedsføringsloven.

De Danske Bilimportører er velkomne til at kontakte os, hvis I har spørgsmål eller ønsker et uddybende møde.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Mai Robrahn Hansen
Chefkonsulent, cand. jur., procedør